

הצעת חוק

סייג לאחריות פלילית במצב של סכנת לינץ' מצד התקהלות עוינת (תיקון לחוק העונשין) התשפ"ה- 2025

כולל:

תיקון לחוק העונשין, תשל"ז-1977
הוספת סעיף 234-2- סייג לאחריות פלילית בגין פעולה מידתית שנועדה להדוף סכנה מיידית לחיי אדם הנקלע להתקהלות עוינת
הגדרת "התקהלות עוינת" לעניין סייגי הגנה עצמית
שמירת זכות ההפגנה החוקית
הוספת מבחן "בלתי סביר בעליל" כאיזון למניעת שימוש לרעה בסייג

נוסח מוצע על ידי

עו"ד פול גולובבסקי

www.paulg-law.co.il

paulg.law.co.il@gmail.com

הוגש לכבוד

השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר
כנסת ישראל

לצורך קידום חקיקה שתבטיח הגנה משפטית לאזרח נורמטיבי הפועל להצלת חייו או חיי אחרים מפני התקהלות אלימה המאיימת עליהם בפועל
תוך שמירה על עקרונות המידתיות, הסבירות וזכויות היסוד במדינה דמוקרטית.

30 יולי 2025
ה' אב תשפ"ה

לכבוד:

השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר
כנסת ישראל
ירושלים

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק העונשין (תיקון – סייג לאחריות פלילית במצב של סכנת לינץ'), התשפ"ה-2025

בפניך הצעת חוק שנועדה להתמודד עם מציאות ביטחונית קשה המוכרת לכל אזרח החי ביהודה ושומרון ובמוקדי חיכוך נוספים במדינת ישראל- מציאות שבה אדם מן היישוב, אזרח נורמטיבי, נקלע להתקהלות עוינת, מאיימת ולעיתים לאומנית, אשר בפועל מסכנת את חייו או את חיי משפחתו, ואין בכוחו להיעזר בכוחות הביטחון בזמן אמת.

כפי שהכנסת ידעה לחוקק בעבר את סעיף 134 ("סעיף דרומי") במענה למצוקת בעלי הנחלה החקלאית, כך נדרש עתה תיקון מקביל, מותאם למציאות שבה לינץ' איננו תרחיש קיצון תאורטי- אלא תרחיש מוכר, תדיר, ולעיתים קטלני.

מקרהו של ינון לוי, אזרח ישראלי שנקלע לאירוע אלים בהר חברון ונאלץ לבצע ירי הרתעתי לשם הדיפת סכנת חיים, ממחיש את הפער הקיים בין לשון החוק לבין שיקול הדעת הדרוש בשטח. חרף העובדה שפעל בתום לב ומתוך מצוקה ממשית, לוי נעצר, הושפל והוצג בציבור כאילו ביצע עבירה חמורה- **רק משום שבחר להגן על חייו בזמן אמת, במקום להיסמך על סיוע שלא הגיע.**

עם זאת, יש להקפיד ולשמר את האיזון בין ההגנה על הזכות לחיים לבין מניעת שימוש לרעה בסייגים פליליים- ועל כן, מוצע לקבוע בחוק מספר עקרונות מאזנים:

1. קביעה ברורה של התנאים לקיומו של סייג לאחריות פלילית- סכנה מיידית, פעולה מידתית, חוסר אפשרות מעשית להימנע מהמפגש המסוכן;
2. הגדרה מהותית של "התקהלות עוינת"- תוך הבחנה חדה בין אירועי אלימות לבין מחאות חוקיות;
3. קביעת בלם משפטי נוסף: **אם המעשה היה בלתי סביר בעליל- הסייג לא יחול**, גם אם שאר התנאים מתקיימים.

פול גולובנבסקי, עו"ד

Government, Diplomacy and Strategy B.A ■ M.A ■ L.L.B

Paul Golovanevsky, Advocate

בכך, הצעת החוק מעניקה הגנה צודקת למי שנדרש להגן על חייו- אך מבלי לאפשר פרשנות פרועה או שימוש חורג בנשק. מדובר במנגנון מצומצם, מחושב ומידתי, שנועד למנוע הרשעות שווא נגד אזרחים נורמטיביים, ולאפשר לבית המשפט לשקול כל מקרה לגופו.

בכבוד רב ובברכת הצלחה במלאכתך הציבורית,

פול גולובנבסקי עו"ד

נוסח מוצע – סעיף 2:34 לחוק העונשין

בחוק העונשין, התשל"ז-1977, אחרי סעיף 1:34 יבוא:

2:34. סייג לאחריות פלילית במצב של סכנת לינץ' מצד התקהלות עוינת על רקע לאומני

(א) לא תחול אחריות פלילית על אדם שביצע מעשה לשם הדיפת סכנה מיידית לחייו, לגופו או לחיי אחרים, כאשר התקיימו כל אלה:

1. הסכנה נבעה מהימצאותו של אדם בתוך או בסמוך להתקהלות עוינת, המאיימת עליו או על זולתו בפגיעה ממשית ורצינית;
2. האדם סבר, בתום לב ובאופן סביר לפי נסיבות הזמן, המקום, גילו, מצבו הפיזי והנפשי, כי נשקפת לו סכנה מוחשית ומיידית לחייו או לחיי אחרים;
3. לא הייתה בידו, במגבלות הזמן והנסיבות, אפשרות מעשית, בטוחה וסבירה להתרחק מהמקום או להימנע מהעימות מבלי להסתכן בעצמו או בזולת;
4. המעשה שננקט- לרבות ירי אזהרה- היה נדרש באופן סביר ומידתי לשם הדיפת הסכנה בלבד.

(ב) לענין סעיף זה, התקהלות עוינת לרבות התקהלות שבה מתקיים אחד או יותר מאלה:

1. יידוי אבנים, תקיפה פיזית, חסימת דרך או רדיפה קבוצתית שיש בהן לסכן את חייו של אדם;
2. התנהגות קולקטיבית שיש בה כדי ליצור איום ממשי ומידי על חיי אדם, גם אם אינה כוללת נשק, לרבות צרחות, קריאות לאומניות, סימנים לתקיפה מתקרבת או כיתור פיזי מאיים;
3. היעדר נוכחות אפקטיבית של כוחות ביטחון, או היעדר אפשרות מעשית להסתייע בהם בפרק זמן סביר.

(ג) למען הסר ספק הפגנה המתקיימת כדין, אשר אינה כוללת סממנים אלימים או סכנת חיים מוחשית, לא תיחשב כהתקהלות עוינת לענין סעיף זה.

(ד) על אף האמור לעיל, הוראות סעיף זה לא יחולו אם המעשה שביצע האדם היה בלתי סביר בעליל בנסיבות העניין, מבחינת היקפו, עיתויו או אופיו, באופן החורג ממה שנדרש לשם הדיפת הסכנה.